

A Dhammapada új köntösben

VERSEK A DHAMMAPADA STÍLUSÁBAN

Szopkó Tibor Norbert | Buddhista szentirat-ismeret 3. (Dhammapada) | 2025.04.20.

A Dhammapada új köntösben

SZOPKÓ TIBOR NORBERT

A bölcs nem háborog szóra,
nem remeg gyenge vádra.
Amint a szél nem rendíti a hegyet,
a sas nem hajol a légynek szavára. (1)

Paṇḍito na vivaṇṇeti,
veravācāya na kampati.
Yathā pabbato vātena saṇṭhāti,
garuḷo maṅkavācāya na calati. (1)

Ki sárba lép, s piszkot szór,
az maga is bemocskolódik.
De ki tiszta, fényt sugároz,
sötét szavaktól nem fakul. (2)

Yo paṅke patiṭṭhahati rajojallaṃ ca vikirati,
so attānameva pi makkhayati.
Suci pana obhāsaṃ obhāsati,
kaḷavaravācāya na milāyati. (2)

Aki más felett törvényt ül,
maga is megítéltetik.
Bár a rabló törbe csalja áldozatát,
rá is lesújt egy felsőbb hatalom. (3)

Yo aññe vinicchayaṃ karoti,
so attānameva vinicchati.
Coropi yathā upanayaṃ karoti,
tassa pi upari atthi adhipateyyaṃ. (3)

Ki másról véleményt formál,
az önmagát vakítja meg.
Ahogy a hajó a háborgó tengeren,
úgy vész el, aki nem lát tisztán. (4)

Yo aññaṃ saññāya sañjānāti,
so attānameva andhikaroti.
Yathā nāva samuddasmiṃ kampati,
evaṃ nassati yo na passati. (4)

Ha nem emelsz, ne dönts le,
ha nem kérdezel, ne ítélj.
Ki tudás nélkül szólni mer,
saját szavában botlik el. (5)

Yadi na uddhareyya, na apaneyya,
na pucchitvā na vadeyya.
Duppañño yo bhaṇati,
so sakameva vāce paribandhati. (5)

Nem az a bölcs, ki sosem bukott,
hanem ki ezerszer is felállott.
A mester útja próbák sora,
a sok kudarc: az ő mentora. (6)

Na so paṇḍito yo na patati,
sahassaṃ uṭṭhahati paṇḍito.
Ācariyamaggo dukkhamaggo,
parājayā tassa ācariyo. (6)

Aki gyakorolni mindig lusta,
ügyetlenség lesz a jussa.
De aki fárad, újra próbál,
arany lesz a szenvedés kohóján. (7)

Yo sadā alaso bhāvetuṃ,
dubbhatto hoti kāyavacīyaṃ.
Yo pana vīriyaṃ karoti punappunaṃ,
santāpeheva suvaṇṇaṃ hoti. (7)

Ki attól fél, hogy mindenki elhagyja,
Az csak a saját kínját hízlalja.
Bánat emésztí testét, szívét, tudatát,
Önnön kezével hinti betegségnek magvát. (8)

Yo bhāyati sabbe maṃ pahāyissantīti,
so attano dukkhameva vaḍḍheti.
Soko khādati kāyacittaṃ,
rogabījakampi sayāṃ vapati. (8)

De ki szembenéz azzal, ami fáj,
mint a Buddha egykor, fényben áll.
Nem bújik múltja árnyékába,
szabad, mint a szél, nincs bezárva. (9)

Yo dukkhena samāgacchati,
yathā pubbe Buddha jotati.
Na palāyati atītachāyāya,
muttacitto vāyo viya na nibandhati. (9)

Ki mást bánt, magát is megsebzí,
szívén múltja súlyát viszi.
Minden lélek hordoz fájdalmat,
s e kín okán szór másra átkokat. (10)

Yo paraṃ hiṃsati, attānameva dukkhāpeti,
pubbakammaṃ cittasmiṃ dhāreti.
Sabbo satto dukkhabhāgī,
tasmā paraṃ pi vyāpādaṃ paṭṭhapeti. (10)

Ne gyűlölj hát, mert ki gyűlöletben ragad,
a sötétség kedvéért minden fényt megtagad.
Aki a szenvedőt teljes szívből megérti,
Saját életét is szebben, könnyebben éli. (11)

Mā veraṃ dhārehi, veramaṇe paṭiṭṭhāya,
tamasi atthaṃ pahāya ālokaṃ paṭikkhipati.
Yo dukkhiṭaṃ sabbacittena anudayaṃ
paṭivijjhati,
so attano jīvaṃ suddaṃ sukhena viharati. (11)

Ki csak beszél, de cselekedni nem mer,
üres annak szava, mint a kiszáradt csermely.
Szép ígéret, hízelgő szó,
mind múló szólam, csaló. (12)

Yo bhāsati, na karoti,
tassa vacanaṃ tucchaṃ, sussussati
khuddakaṇṇikā viya.
Sundaravacanaṃ madhurabhāsitaṃ,
sabbaṃ atikkamati, musāvādo viya. (12)

Ki keveset szól, de cselekszik helyesen,
az bölcs, mert nem szóval, tettel üzen.
Ténykedése nyomán a béke virágzik,
a káros ösvényről letért, ez jól látszik. (13)

Yo appakaṃ bhāsati, suṭṭhu ca karoti,
so paṇḍito, na vacanena, kammakena
paññāyati.
Tass’ānisaṃsena santi virūhati,
pāpakammamaggaṃ pahāya, paññāyati. (13)

Az erdők mélyén csend honol,
hol a látás tisztább, s a lélek szól.
De a tan nem csak lombok alatt terem,
kortalan, jelen van mindenütt, mindenben. (14)

Araññe tu santo hoti,
yattha passati suddhasaññāya,
atha ca dhammo na so vanasaṅgato,
akkālikaṃ sabbattha atthi. (14)

Nem kötődik nyelvhez, sem földhöz,
határhoz,
a dharma ragyog barlangban, városban,
árkon.
Ki látni tanulja a világot, ahogy van,
boldog ő, szabad minden pillanatban. (15)

Na bhāsāya na janapade na simāya,
dhammo jotati guhāya nagare vā.
Yo yathābhūtaṃ passati,
so sukhi hoti sabbakālaṃ vimutto. (15)

Ki azt hiszi, hogy választ csak mástól várhat,
folyton vándorol, keres, s közben csak fárad.
Számptalan új mester, új tan, újabb remény,
de az elme nyugtalan, mint szél a hegy
tetején. (16)

Yo maññati aññato pañhaṃ,
so pubbaparato dhāvati;
Bahūnaṃ upanissayaṃ icchati,
cittaṃ calati selamiva vātena. (16)

Nem a hely szabadít fel, nem a szerzetesi
ruha,
sem díszes szavak, sem új tanítók hada.
Figyeld önmagad, és véget ér az álom,
így nem akadsz fenn, mint űzött vad, a
hálón. (17)

Na maṇḍitaṃ vāsanaṃ, na saṅghaṃ,
na bahuṃ vacanaṃ na satthu-saṅghaṃ;
Attānaṃ passa, jāgarāhi,
na bajjhasi maccho va jāle. (17)

Mint erdő mélye, hol nincs mit kívánni,
a csend segít a vágyaktól megválni.
Így kell elménkből elengedni mindent,
mi űz, mi bánt, mi megköt minket. (18)

Araññe yattha natthi taṇhā,
tattha santi hoti kāyacitto;
Evaṃ cittaṃ vinodetabbaṃ,
yaṃ hitvāna hoti sukhī. (18)

Az üresség nem idő és nem is tér,
ott nem ural többé vágy, nem hajt a vér.
Ki látja, hogy nincs mit megragadni,
az elkezd végre békén elnyugodni. (19)

Suññataṃ na kālo na okāsaṃ,
tattha natthi taṇhā vā kāma-vasaṃ;
yo tattha nappajānāti gahaṇaṃ,
so tattha santim-upeti niccaṃ. (19)

Ha tiszta az elme, s nem zavarja vágy,
feltáru a világ – igaz, csodaszép, lágy.
Ez a Felébredés, hol a forma tűzbe vész,
s ami marad: a létező, örök és egész. (20)

Yattha cittaṃ visuddhaṃ hoti,
na taṇhā na rāgo upaddaveti;
so passati dhammaṃ sobhanaṃ,
taṃ nibbānaṃ, niccaṃ, anidassanaṃ. (20)